

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΑΛΛΙΔΩΝΗΣ
 lkalidonis@e-typos.com

«Εμφραγμα» στις ΜΕΘ

ΟΙ ΚΑΡΔΙΑΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ ΤΟΥ ΚΟΡΟΝΟΪΟΥ ΑΦΗΝΟΥΝ ΒΑΘΥ -ΚΑΙ ΣΥΧΝΑ ΜΟΙΡΑΙΟ- ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΣΤΟΥΣ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ COVID-19

Ηδη από την έναρξη της πανδημίας διαπιστώθηκε ότι οι ασθενείς με καρδιακές επιπλοκές είχαν τον υψηλότερο κίνδυνο διασωλήνωσης αλλά και θανάτου μεταξύ των νοσημάτων από COVID-19, ενώ οι ασθενείς με ιστορικό καρδιαγγειακών νοσημάτων περιλαμβάνονται στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού με τον υψηλότερο κίνδυνο επιπλοκών και θνησιμότητας.

Μάλιστα, το φάσμα των καρδιακών επιπλοκών εκτείνεται από αύξηση ειδικών μυοκαρδιακών ενζύμων έως εκδήλωση καρδιακής ανεπάρκειας, οξύ εμφραγμα του μυοκαρδίου ή και καρδιακή ανακοπή.

1 ΣΤΑ 5 ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ ΕΙΝΑΙ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΗΣ

Συνοψίζοντας τις τελευταίες διαπιστώσεις από το πεδίο των καρδιακών επιπλοκών της λοίμωξης COVID-19, ο πρύτανης του ΕΚΠΑ Θάνος Δημόπουλος παρατηρεί ότι 1 στους 5 θανάτους σχετιζόμενος με COVID-19 συμβαίνει σε ασθενείς με καρδιαγγειακά προβλήματα. Όσο για τα κλινικά ευρήματα...

- ⊗ φλεγμονή του μυοκαρδίου (μυοκαρδίτιδα),
- ⊗ μυοκαρδιοπάθεια προκαλούμενη από ακραία στρεσογόνα ερεθίσματα,
- ⊗ θρομβώσεις μικρών αγγείων,
- ⊗ αποσταθεροποίηση/ρήξη αθηρωματικών πλάκων και
- ⊗ οξύ εμφραγμα του μυοκαρδίου.

ΑΥΞΗΣΗ ΕΙΔΙΚΩΝ ΜΥΟΚΑΡΔΙΑΚΩΝ ΕΝΖΥΜΩΝ ΕΩΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΚΑΡΔΙΑΚΗΣ ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΑΣ, ΟΞΥ ΕΜΦΡΑΓΜΑ ΤΟΥ ΜΥΟΚΑΡΔΙΟΥ Ή ΚΑΙ ΚΑΡΔΙΑΚΗ ΑΝΑΚΟΠΗ

1 ΣΤΟΥΣ 3 ΝΟΣΗΛΕΥΟΜΕΝΟΥΣ ΕΠΙΒΑΡΥΝΕΤΑΙ ΚΑΡΔΙΟΛΟΓΙΚΑ

Μεταξύ νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19, το ένα τρίτο τουλάχιστον εμφανίζει άνοδο του μυοκαρδιακού ενζύμου τροπονίνη. Η επιβεβαίωση της μυοκαρδιακής βλάβης πραγματοποιείται με το υπερηχογράφημα καρδιάς, το οποίο στο ένα τρίτο των νοσηλευόμενων ασθενών με μυοκαρδιακή βλάβη αποκαλύπτει δυσλειτουργία της δεξιάς κοιλίας.

ΚΟΥΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΥΣΠΝΟΙΑ «ΕΠΙΜΕΝΟΥΝ» ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΞΙΤΗΡΙΟ

Πιο εξειδικευμένες εξετάσεις, όπως η μαγνητική καρδιάς, αποκάλυψαν μάλιστα μυοκαρδιακές βλάβες ακόμη και σε ασθενείς οι οποίοι είχαν αναρρώσει από COVID-19, χωρίς να έχουν εμφανίσει ανάλογη συμπτωματολογία. Αυτή η διαπίστωση εξηγεί ίσως γιατί κάποια συμπτώματα, όπως η εύκολη κόπωση και η δύσπνοια, συνεχίζουν να επιμένουν ακόμη και αρκετό καιρό μετά την ανάρρωση και το εξιτήριο του ασθενούς από το νοσοκομείο.

Ο ΙΟΣ ΧΤΥΠΑΕΙ ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΙΟ «ΓΥΜΝΑΣΜΕΝΕΣ» ΚΑΡΔΙΕΣ

Η μυοκαρδίτιδα έχει αναφερθεί ως επιπλοκή της λοίμωξης

COVID-19 ακόμα και σε νεαρούς αθλητές. Για το λόγο αυτόν, άλλωστε -την πιθανότητα καρδιακής βλάβης ακόμα και σε ασυμπτωματικούς ή και ήπια συμπτωματικούς ασθενείς-, καθίσταται επιτακτική η πραγματοποίηση καρδιακού ελέγχου με απεικονιστικές μεθόδους σε αθλητές πριν από την επιστροφή τους στην αγωνιστική δράση.

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΙΜΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΙΜΕΣ ΟΙ ΚΑΡΔΙΑΚΕΣ ΕΠΙΠΛΟΚΕΣ

Τα δεδομένα αυτά καταδεικνύουν ότι αφενός η λοίμωξη με COVID-19 δύναται να απορροφήσει την υποκείμενη καρδιακή νόσο, αλλά και οι συννοσηρότητες που ανευρίσκονται μεταξύ ασθενών με καρδιαγγειακά νοσήματα δημιουργούν ένα επικίνδυνο υπόβαθρο που μπορεί να οδηγήσει σε σοβαρές βραχυπρόθεσμες αλλά και μακροπρόθεσμες επιπλοκές.

ΠΟΙΟΙ ΚΑΡΔΙΟΠΑΘΕΙΣ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ «ΚΟΚΚΙΝΗ» ΖΩΝΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Σύμφωνα με το πρόσφατο πόρισμα του Αμερικανικού Κολλεγίου Καρδιολογίας, μεταξύ ασθενών με καρδιαγγειακά νοσήματα

αυτοί με το μεγαλύτερο κίνδυνο επιπλοκών από COVID-19 είναι όσοι έχουν:

- ⊗ συγγενείς καρδιοπάθειες,
- ⊗ καρδιακή ανεπάρκεια,
- ⊗ πνευμονική υπέρταση,
- ⊗ περιφερική αγγειακή νόσο και
- ⊗ στεφανιαία νόσο με προηγούμενη επέμβαση by pass ή σοβαρές αθηρωματικές στενώσεις και stent σε πολλαπλά στεφανιαία αγγεία.

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΥΓΗ ΕΠΙΠΛΟΚΩΝ

Με βάση τα ανωτέρω ευρήματα -και ανά περίπτωση- ίσως ενδείκνυται η πρώιμη χορήγηση αντιικών, αντιπληκτικών και αντιφλεγμονωδών (κορτικοστεροειδή) θεραπειών σε νοσηλευόμενους ασθενείς με λοίμωξη COVID-19 και γνωστή καρδιαγγειακή νόσο πριν από την ανάπτυξη επιπλοκών.

Πάντως, τα υψηλά ποσοστά μηχανικής υποστήριξης της αναπνοής καθώς και θνησιμότητας αναδεικνύουν τον ρόλο της πρόληψης, η οποία είναι επιτακτική μεταξύ ασθενών που πάσχουν από καρδιακή ανεπάρκεια. Εκτός από τη συνεχή της θεραπείας για καρδιακή ανεπάρκεια, όπως αυτή έχει καθοριστεί από τους θεράποντες ιατρούς, οι κύριοι άξονες της πρόληψης στους ασθενείς αυτούς είναι:

- ⊗ χορήγηση εμβολίου, ειδικά σε ασθενείς με υψηλό κίνδυνο καρδιαγγειακά νοσήματα,
- ⊗ λήψη ατομικών μέτρων προστασίας (κοινωνική αποστασιοποίηση, σωματική απομάκρυνση, χρήση μάσκας, τακτικό και προσεκτικό πλύσιμο χεριών, χρήση αντισηπτικών),
- ⊗ αποφυγή επισκέψεων σε νοσοκομειακές και ιατρικές μονάδες, εκτός αν συντρέχουν συγκεκριμένοι λόγοι και
- ⊗ επικοινωνία και ενημέρωση του ιατρού τους για οποιαδήποτε μεταβολή στην κατάστασή τους ώστε να διαγνωστούν έγκαιρα η επιδείνωση της νόσου ή/και οι επιπλοκές. ■

